

ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Ἐν Ἑλλάδι . . . Δρ. 8
Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ . . . Φρ. Λρ. 10

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

Πᾶσα αἴτησις ἀπευθύνεται :
Διεύθυνσιν **Φωνῆς τῆς Ἡπείρου**
Ἀθῆναις

ΟΙ ΕΝ ΗΠΕΙΡΩ ΣΕΙΣΜΟΙ

ΔΕΛΒΙΝΟΝ, 14 Ἰανουαρίου 1896

(Ἰδιαιτέρον τηλεγράφημα «Φωνῆς τῆς Ἡπείρου»)

Πότε ἐγένετο ὁ σεισμός — Ἡ καταστροφὴ τῆς Δίβρης.
— Μετεβλήθη εἰς Ἡφαίστειον. — Πόσοι ἐφονεύθησαν καὶ ἐπληρώθησαν. — Ὁ ἀλλολαγμός τῶν κατοίκων. — Πανταχοῦ ἐρείπεια. — Αἱ βοήθειαι. — Ἀνάγκη συνδρομῆς.

Παρασκευὴ τῶν Φώτων ὥρα 7η τουρκιστὶ συνέβη πρώτη δόνησις σεισμοῦ ἰσχυροτάτη, τοπικὴ περίξ ἀτυχοῦς Δίβρης. Ἡ ἡμέρα ἦτο εὐδία καὶ οἱ κάτοικοι ἠλιαζόντο, ὡς ἐκ τούτου θύματα ὑπῆρξαν τρία μόνον, τῆς Δόλης Θάνοβα καὶ δύο τέκνων γύφτου σαμαρά, δεκαπέντε δὲ εἰσὶν ἐλαφρῶς πληγωμένοι. Τὸ δρος Δίβρης ἐσχίσθη πολλαχού, φλόγες, βοή, τρόμοι, ἀλλολαγμοὶ πανταχοῦ. Ὁ καπνὸς κατέλαβε τοὺς κατοίκους οἷτινες ὀλοφυρόμενοι ἠγνόουν ποῦ νὰ διευθυνθοῦν, θρήνοι, γόοι καὶ κοπετοὶ ἀντήχουν πανταχοῦ. θαῦμα εἰδέναι ; βράχοι ἀποσπώμενοι ἐπατάγουν. Ἄπας ὁ μεταξὺ Ἀγίου Σπυρίδωνος καὶ Ἀγίου Νικολάου χώρος, ὅπου τὸ κέντρον τοῦ χωρίου ἐσχίσθη. Οἰκίαι ἅπασαι πλὴν δέκα ἐρειπώθησαν ἐντελῶς. Ἐκκλησίαι κοιμήσεως καὶ σχολεῖα ἐσχίσθησαν καὶ ἀπεχωρίσθησαν οἱ τοῖχοι, κάτοικοι ἀλλοφρονούντες ἔτρεχον πρὸς πεδινὰ μέρη. Εἰκὼν ἀπογνώσεως καὶ φρίκης ! Ἐκ πλησιοχώρων Δίβρης ἡ Ἀδάρτσα κατεστράφη κατὰ τὸ ἥμισυ, εἰς Ἄγιον Ἀνδρέα Τσαρκοβίτσα, καὶ Γιαννιτσάτες ζημίαι ὀλιγότεραι. Σεισμοὶ ἐξακολουθοῦν. Οἱ κάτοικοι μέσῳ βαρυτάτου χειμῶνος διαμένουσιν ἐν ὑπαίθρῳ. Πλεῖστοι κατέφυγον εἰς τὰ περίξ χωρία εἰς τὰ ὅποια μικρὰ ἐγένετο ζημία. Οὐδέποτε ἐγένετο ὁμοία καταστροφή. Ἀνεφάνη ἡφαίστειον εἰς τόπον χωρίου Δίβρης ἀναπέμπον φλόγας καὶ καπνόν. Διοικήσεις Ἰωαννίνων ἔστειλε σκηνὰς καὶ βοηθήματα. Καίμακάμης Δελβίνου μετὰ ἱατρῶν Μάνου καὶ Γκιάτε μετέβησαν ἐπὶ τόπου. Μηχανικοὶ μεταβάντες πρὸς ἐξέτασιν ἀπεφάνθησαν ὅτι Δίβρη ἔστι πλέον ἀκατοίκητος. Ἀλλαχοῦ τῆς Ἡπείρου μόλις ἡσθάνθησαν δόνησιν σεισμοῦ. Πρὸς ἐπίμετρον συμφορᾶς προχθὲς βαρύτατος ἐνέσκηψε χειμῶν. Ἀνάγκη ἀμέσου ταχυτάτης βοηθείας. Ὑψώσατε φωνὴν πρὸς ἀπανταχοῦ Ἡπειρώτας.

Αἱ δέκα οἰκίαι αἷτινες ἀναφέρονται ἐν τῷ τηλεγραφῇματι ὅτι διεσώθησαν εἶνε αἱ τῆς συνοικίας Μακρυκώστα τὸ δὲ ρῆγμα ἐγένεν εἰς τὴν συνοικίαν Κουκούτσας. Ἀλλὰ καὶ αἱ οἰκίαι αὗται διεσώθησαν ἐντελῶς καὶ κατέστησαν ἀκατοίκητοι. Ὁ μουτσαρίφης Ἀργυροκάστρου μετέβη εἰς Δίβρην μετὰ 70 σκηνῶν καὶ ἄλλων προχείρων βοηθημάτων.

Ἐξ ἐπιστολῆς δὲ ἐκ Δελβίνου ἀποσπώμεν τὰ ἐξῆς :

«Τὴν παρελθούσαν Παρασκευὴν ἐγένετο εἰς Δίβρην ἰσχυρότατος σεισμός ἐκ τοῦ ὁποίου κατέπεσαν ἅπσαι αἱ οἰκίαι. Πέντε εἰσὶν οἱ φονευθέντες καὶ πολλοὶ οἱ πληγωθέντες. Ἐκ τῶν φονευθέντων δύο εἶνε ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Βασιλίων τὰς εἰδήσεις ταύτας ἔφεραν εἰς Δελβίνον Διτριώται οἷτινες κατεσπευσμένως ἦλθον ὅπως ζητήσουν τὴν προστασίαν τῆς κυβερνήσεως ἥτις ἀπέστειλεν ἀμέσως σκηνὰς. Περισοτέρας λεπτομερείας μέχρι στιγμῆς δὲν ἔχομεν. Μετὰ τὴν Δίβρην ἔπαθε σπουδαίως καὶ ἡ Ἀδάρτσα. Εἰς τὴν Δρόβιαν μόνον ὀλίγαι οἰκίαι διεσώθησαν. Ὡσαύτως πολὺ ὀλίγον ἔπαθεν καὶ τὰ χωρία Ἀγίου Ἀνδρέας, Τσαρκοβίτσα καὶ Μάλτσανη. Τὸ χωρίον Λεονίτσα κατ' οὐδὲν ἔπαθεν. «Τὰ νερά τοῦ ποταμοῦ Μπίστρισα ἐξέρχονται θολωμένα.

«Νὰ ἀναφέρητε τὸ μέγα καὶ ἀνεπανόρθωτον δυστύχημα εἰς τὰς ἐφημερίδας καὶ τὴν κυβερνήσιν ἵνα σπεύσωσι πρὸς βοήθειαν τῶν παθόντων. Διακόσαιο οἰκογενεαὶ καταστραφεῖσαι διαμένουν ἐν ὑπαίθρῳ τῶν πάντων στερούμεναι. Ἀς τηλεγραφήσωσιν εἰς Ἀργυροκάστρον ἵνα πληροφορηθῶσι τὴν καταστροφὴν ἣν ὑπέστη ἡ ὠραία κωμόπολις τοῦ Δελβίνου ἡ φημιζομένη ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ γενναίότητι τῶν κατοίκων τῆς.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι πάντες ἔχομεν καθήκον νὰ προσπαθῶμεν ὅπως ἀποσταλῶσι βοηθήματα εἰς τὴν ἀτυχήσαντα Δίβρην. Ἐκαστος δὲ Ἡπειρώτης ὑποχρεοῦται νὰ στείλῃ τὸν ὅβολόν του διότι τὰ ἀτυχήματα εἶνε κοινὰ καὶ ὀφείλομεν ὡς ἀδελφοὶ νὰ συντρέχωμεν ἀλλήλους. Θέλει δὲ σχηματισθῇ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπιτροπὴ πρὸς τὴν ὁποίαν θὰ ἀπευθύνωνται τὰ βοηθήματα. Ἀλλὰ πρὸ τῆς συστάσεως τῆς ἐπιτροπῆς πρέπει ἕκαστος νὰ συντελέσῃ ὅπως δύναται καὶ κρίνει ὠφέλιμον.

Ἀργὰ χθὲς ἐσπέρας ἐνῷ ἐτυπούτο τὸ φύλλον ἐλάβομεν λεπτομερεστέραν περιγραφὴν ἣν εἰς προσεχὲς θὰ δημοσιεύσωμεν. Ἐν αὐτῇ ἀπεικονίζεται ἡ φρικτὴ εἰκὼν τῆς καταστροφῆς. — Χάριν δὲ τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν ὑπεβλήθημεν εἰς ὀχιμικρὰν δαπάνην ἵνα καὶ τηλεγραφικὰς ἔχωμεν πληροφορίας.

ΝΕΟΜΑΡΤΥΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ μαρτυρικὸς θάνατος — Ἡ Ἡπείρος σωθεῖσα. — Ἡ εὐρὴ τῶν Ἡπειρωτῶν. — Ἡ κοιμηθεῖσα ἀδελφότης. — Ἡ ἀδράκεια τῆς. — Ἡ δύναμις τῆς φωνῆς εἰς πολλὰ χρήσιμος. — Τί ἐπράξε ; — Ἡ ἀναβίωσις τῆς. — Τὸ ἐπιβαλλόμενον καθήκον. — Ἐπικρίνομεν διότι ἐπιθυμοῦμεν τὴν πρόδόν τῆς.

Σήμερον ἀγεται καθ' ἅπασαν τὴν Ἡπείρον ἡ ἐπέτειος τοῦ νεομάρτυρος Ἀγίου Γεωργίου, ὅστις γεννηθεὶς ἐν τῷ χωρίῳ Τσοῦρχλι τῶν Γρεβενῶν ἐκ μητρὸς μὲν Βασιλῶς καὶ πατρὸς Κωνσταντίνου ἔμεινεν ἐνωρὶς ὀρφανὸς καὶ ὅπως πορισθῇ τὰ πρὸς τὸ ζῆν προσελήφθη ὡς ἱπποκόμος παρὰ τινι Χατζῇ-Ἀβδουλάξ ἀξιωματικῷ τοῦ στρατοῦ τοῦ Ἐμῖν-πασᾶ υἱοῦ τοῦ περιωνύμου Κιουταχῆ. Οἱ ὀθωμανοὶ συνυπνῆρται αὐτοῦ ἐκάλουν αὐτὸν διὰ τοῦ ὀνόματος Χασάν, ὡς εἶχον ἐντολὴν παρὰ τοῦ προϊσταμένου αὐτῶν. Ὁ Γεώργιος μὴ δυνάμενος νὰ ὑποφέρῃ τὴν ταπεινωσιν ταύτην ἀπεμακρύνθη τῆς οἰκίας τοῦ ὀθωμανοῦ ἀξιωματικοῦ καὶ ἀπεκατεστάθη ἐν Ἰωαννίνοις ὅπου ἡρραβωνίσθη ἐνάρετόν τινα νέαν Ἑλένην καλῶμένην. Ἐτέλεσε τοὺς γάμους αὐτοῦ κατὰ τὸ 1837 καὶ ἀπέκτησεν υἱὸν Ἰωάννην κληθέντα. Τοῦτο μαθὼν ὁ τὰ διαθήματα του παρακολουθῶν ἱμάτης καταγγέλλει αὐτὸν

ὅτι ὀθωμανός, δῆθεν, ὧν ἡρραβωνίσθη χριστιανὴν κόρην. Ἀγεται ὁ μακάριος εἰς τὸν μεχκρμέν, ἀνακρίνεται καὶ μετὰ παρρησίας δημολογεῖ ὅτι ἦτο, εἶνε καὶ ἔσεται χριστιανός. Οἱ ἰθωμανοὶ ἰδόντες τὰ σχέδια αὐτῶν ἀποτυγχάνοντα συνέλαβον αὐτὸν αὐθαирέτως καὶ κατεδίκασαν εἰς θάνατον. Ἄπασα ἡ Ἡπείρος συνεταράχθη τότε καὶ διηγούνται εἰσέτι οἱ γηραιότεροι τὰ μαρτύρια τοῦ ἁγίου τῇ 17 Ἰανουαρίου 1838 ὑπέστη γενναίως τὸν δι' ἀγχόνης θάνατον χάριν τῆς πίστεως αὐτοῦ, περιφρουρήσας ἀπάσας τῶν ὀθωμανῶν τὰς ὑποσχέσεις. Ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἔμεινεν ἀπηγχοτισμένος. Ὁ πιστὸς καὶ χρηστός μητροπολίτης, ὁ μετὰ ταῦτα οἰκουμενικός πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Β', ἐκήρυξεν εἰς τὸν πλημμυρισμένον ἀπὸ δάκρυα λαὸν ὅτι τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἦν ἀπηλλαγμένον πάσης σήψεως. Χιλιάδες πιστῶν ὠδήγησαν τὸν ἄγιον νεκρόν, μεταξὺ τῶν καταπεπληγμένων ὀθωμανῶν, εἰς τὸν τάφον αὐτοῦ ἐντὸς τῆς μητροπόλεως. Ἐκεῖ οἱ μητροπολίται Ἰωαννίνων, Γρεβενῶν, Ἀρτης καὶ Παραμυθίας ἀνέπεμψαν δεήσεις εἰς τὸν Ὑψιστὸν καὶ παρηγόρησαν τὸ συγκεκινημένον πλῆθος.

Ἡ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ
ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ

Τελουμένης τὴν αὔριον Παρασκευὴν, 17 Ἰανουαρίου τῆς μνημοσύνου ἑορτῆς τῶν Ἡπειρωτῶν ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τοῦ θανάτου τοῦ Νεομάρτυρος Γεωργίου, παρακαλεῖσθε ἵνα παρευρεθῆτε εἰς αὐτὴν ἐν τῷ ναῷ τῆς Χρυσοσπηλαιωτίσεως ὥραν 9 1)2 π. μ.

Ὁ πρόεδρος Ὁ γραμματεὺς
Κ. Βουσαῆς **Λέων Μελάς**

Δημοσιεύομεν κατὰ δημοσιογραφικὸν καθήκον τὴν ἀνωτέρω εἰδοποίησιν τῆς ἐν Ἀθήναις φιλανθρωπικῆς τῶν Ἡπειρωτῶν Ἀδελφότητος καὶ ἐκδηλοῦμεν ἐπὶ τούτῳ τὴν χαρὰν ἡμῶν καὶ οὐδεὶς βεβαίως τῶν ἐν Ἀθήναις ἡ ἀλλαχοῦ Ἡπειρωτῶν δὲν θὰ σπεύσῃ κατὰ τὴν ἱεράν τῆς σήμερον ἡμέραν νὰ προσέλθῃ εἰς τὸν ναὸν ἣ ὅπου τοιοῦτος δὲν ὑπάρχει δὲν θὰ προθυμοποιηθῇ νὰ ἀναπέμψῃ δεήσεις εἰς τὸν Ὑψιστὸν ἐπὶ τῇ μαρτυρικῇ ἐπετείῳ τοῦ νεομάρτυρος Γεωργίου, τοῦ ὁσίου τούτου ὅστις ὑπὲρ πάντων ἄλλων προέκρινε τὴν πίστιν τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐαυτὸν παρέσχεν ὡς ἄγκυραν σωτηρίας εἰς τοὺς λοιποὺς Ἡπειρώτας. Ἐὰν σήμερον διασώζεται ἐν Ἡπείρῳ ἀδιάπτωτον τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα καὶ ἀμόλυντος ἡ ἱερὰ ἡμῶν θρησκεία ἐστηρίχθη αὕτη κατὰ μέγα μέρος καὶ εἰς τὸν μαρτυρικὸν θάνατον τοῦ ὁσίου Νεομάρτυρος, ἔστω δὲ ὡς τεκμήριον τῶν δεινῶν τότε περιστάσεων καὶ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἐπιφυλλίς περὶ ἐπεισοδίου ἀληθοῦς καὶ ἱστορικοῦ τῆς ἐποχῆς τοῦ τυράννου Βεζῆρ Ἀλῆ-πασᾶ. Ἀλλ' ἡμεῖς οἷτινες ἐθίσθημεν εἰς ἄλλους καιροὺς καὶ ἄλλας περιστάσεις ἐλησμονήσαμεν ἀτυχῶς νὰ πανηγυρίζωμεν μετὰ τῆς δεούσης μεγαλοπρεπείας τὴν ἱεράν ταύτην ἡμέραν. Εἶνε δὲ εὐτύχημα ὅτι οἱ ἐν Ἀθήναις Ἡπειρώται καί, τούτους ἀκολουθοῦντες, οἱ ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἐγνωσαν μετ' ἴσης λαμπρότητος καὶ σεβασμοῦ νὰ πανηγυρίσωσι τὴν ἱεράν ταύτην ἡμέραν, τὸ μὲν εἰς ἀνάμνησιν τοῦ μαρτυρίου, τὸ δὲ πρὸς ἀναζωπύρωσιν τοῦ πατριωτικοῦ αἰσθήμα-

εἰς τὸν διορισμὸν νέων ἐπιτρόπων, τῶν κ. Χρήστου Κιτσοπάνου Κωνστ. Κατσάνου, Ἰωάν. Τσαντούλα καὶ Διονυσίου Λιόντου. Οἱ κ. οὗτοι καὶ ἰδίᾳ ὁ ταμίης Χρήστος Κιτσοπάνος προνοῶν καὶ φροντίζων περὶ τῆς Μονῆς περισσότερον καὶ αὐτοῦ τοῦ οἴκου τοῦ κατώρθωσε διὰ τῆς μεγίστης δραστηριότητός του διὰ τῆς ἀκρας δικαιοσύνης καὶ εὐλαθείας, συναισθανόμενος, μάλιστα, ὅτι ὡς ἀπόγονος τοῦ Κιτσοπάνου δὲν πρέπει νὰ κυλιώσῃ τὸ ὄνομά του κατώρθωσεν ἐντὸς τοῦ ὀλίγου τούτου χρονικοῦ διαστήματος δι' αὐστηρᾶς οἰκονομίας καὶ διὰ χρηστῆς καὶ τιμίας διαχειρίσεως νὰ πληρώσῃ χρέος τῆς Μονῆς 140 εἰκοσάφραγκα χωρὶς νὰ ἐκποιήσῃ οὐδὲν κτήμα τῆς Μονῆς οὐδὲ ζῶον, ἀλλ' ἀπλῶς ἐκ τῶν εἰσοδημάτων αὐτῆς. Ἐὰν δὲ ὁ ἀξιότιμος διατριβόγραφος ἀμφιβαλλεῖ εἰς τὰ γραφόμενα ὡς λάβῃ τὸν κόπον νὰ ζητήσῃ ἐπισήμως παρὰ τῆς ἱεράς Μητροπόλεως καὶ τοῦ ἄρτι καθιδρυθέντος ἡγουμένου κ. Ἀθανασίου πληροφορίας διὰ νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν. Παρκαλοῦμεν δὲ αὐτὸν νὰ ἐξέλθῃ ἀνδρικῶς εἰς τὸν δημοσιογραφικὸν ἀγῶνα καὶ δηλώσῃ τὸ ὄνομά του, ἄλλως ἀποκαλοῦμεν αὐτὸν ψεύστην, συκοφάντην, εὐτιδανόν.

**

Ο ΝΑΣΟΣ ΤΟΥ ΑΛΗ-ΠΑΣΑ Η ΤΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ ΤΟΥ 18ου ΑΙΩΝΟΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ἀμέσως δὲ ὠδηγήθησαν εἰς τὸ τζαμί ὅπου ὁ μουφτίς ἀνὰ ἓνα δεχόμενος κατήκει αὐτοὺς μεταβάλλων ἅμα καὶ τὸ ὄνομα. Ἐν τούτοις φρεσὶς τυφίς συνεδήσεως κατέλαβεν αὐτοὺς διαγραφόμενη ἐν τοῖς προσώποις αὐτῶν. Τὴν δ' ἐπαύριον ἐζήτησαν τὴν ἄδειαν ἵνα ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν πατρίδα· ἀλλ' αἶφνης ὁ κεχαγιάς (ἐπιστάτης) λέγει αὐτοῖς: ὅτι ὁ Βεζύρης θέλει νὰ μείνουν εἰς Ἰωάννινα ἐπὶ 40 ἡμέρας· φρίκη κατέλαβεν αὐτοὺς διὰ τοῦτο ἡ δὲ τυφίς τῆς συνεδήσεως ἐνταθεῖσα συνεκέντρου πᾶσαν αὐτῶν τὴν ἀπελπισίαν ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτῶν ὑποπτευνόντων ὅσα θὰ ἐπασχον ἂν διετήρουν τὴν πρώτην αὐτῶν θρησκείαν· ἐπανελθόντες δὲ εἰς τὸ κατὰ-λυμα ἔμενον σιωπηλοὶ ἐπὶ τινα ὥραν. — Ἀμ' ὁ Νάσος, εἶπεν εἰς, ἔμεινε χριστιανός· βέβαια, εἶπεν ἄλλος, εἶνε τοῦ Βεζύρη αὐτός καὶ δὲν τὸν πειράζει.

Μετὰ δύο ἡμέρας ὁ Ἀλῆς προσκαλεῖ αὐτοὺς ὡς καὶ τὸν Νάσον ἐνώπιόν του.

— Αἱ Νάσο μου, λέγει σατανικῶς ὁ Ἀλῆς, τοὺς ξέρετε αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους ποιοὶ εἶνε καὶ ἀπὸ ποῦ;

— Πασά μου εἶνε πατριῶτές μου καὶ συγγενεῖς μου πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς. — Τοὺς ξέρετε τὰ ὀνόματα; (Σταυτική ἐρώτησις). Ὁ Νάσος δὲν ἀπεκρίνετο διότι τὰ μὲν χριστιανικά τῶν ὀνομάτων τὰ ὅποια ἐγίνωσκε δὲν συνέφερε πλέον νὰ τ' ἀναφέρῃ· τὰ δὲ τουρκικὰ δὲν ἐφρόντισε νὰ τὰ μάθῃ.

— Λέγε μου μπίρο μ' πῶς ὀνομάζονται; — Δὲν ξέρω πασά μ'. — Πῶς δὲν ξέρετε ἀφοῦ λές εἶνε πατριῶτες καὶ συγγενεῖς σου; — Ὁ Νάσος ἐσιώπη. — Πῆγαινε μπίρο μ' νὰ τοὺς μάθῃς τὰ ὀνόματα καὶ νὰ καμῇς καὶ σὺ αὐτὸ πῶκαμην αὐτοῖς τὸ τζαμί.

Ἐξῆλθον οἱ Κουτσιῶται καὶ ὁ Νάσος, ὅστις ἐδήλωσεν εἰς τὸν κεχαγιά τὸν Ἀλῆ ὅτι ἐπειδὴ εἶνε χριστιανὸς μόνον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν πηγαίνει καὶ ὅχι ἐστὶ τζαμί· ὁ κεχαγιάς ἀγγέλλει εἰς τὸν Ἀλῆν τὴν στάσιν τοῦ Νάσου, ὃν καὶ καλεῖ ἀμέσως ὁ Ἀλῆς.

— Ἀ! Νάσο μπίρο μ', θὰ πᾶς εἰς τὸ τζαμί. — Αὐτὸ πασά μου δὲν μπερῶ νὰ τὸ κάμω, ἀπῆντησε μετὰ θάρρους ὁ Νάσος· καὶ προσέθηκεν ὅσον εἶνε καλὸν νὰ προδῶσω τὸν ἀφέντην μου τόσον καὶ νὰ προδῶσω τὴν θρησκείαν μου. — Τί λέγεις ἔτσι μπίρο μ' γιὰ συλλογίσου καλὰ μὲ ποιὸν μιλάς; ἔτσι; — Πασά μου ἡ ιδέα μ' αὐτὴ εἶνε καὶ ἐσυλλογίσθηκα προτίτερα.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 215 (29 Νοεμβρ. παρ.) τῆς φίλης ἡμῖν «Φωνῆς τῆς Ἡπείρου» ἀνέγνωμεν ὑπὸ τὸν τίτλον Ἀρχαιολογικά τὰ ὅσα ἐν περιλήψει ἀναγράφονται περὶ τῆς Φωτικῆς, ἀρχαίας πόλεως τῆς Ἡπείρου, Παραμυθίας δὲ νῦν καλουμένης ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Αἰδογὰρ δὲ Κιζασὶ ὑπὸ τῆς ὀθωμανικῆς κυβερνήσεως· εἰ καὶ ἄλλοτε ἐν τῇ «Φωνῇ» τῆς Ἡπείρου ἐπραγματεύθημεν εἰς πλάτος τὰ περὶ τῆς πόλεως ταύτης καὶ τοῦ Μεσσιωνικοῦ φρουρίου αὐτῆς, ὅπερ ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς ἐδείματο ἐν αὐτῷ ὁμοῦ μετ' ἄλλων πολλῶν ἐν Ἡπείρῳ καὶ ὠνόμασεν *Agior Dorator*, οὐδὲν ἤττον ὁμοῦς ἐπειδὴ ὁ κ. Παναγιωτίδης ἐκὼν ἄκων (ἀγνώ) δὲν ἤξιωσε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς ἐμὰς περὶ τῆς πόλεως ταύτης ἐπιστημονικὰς ἐρευνάς, ἔκρινε καλὸν νὰ ὑπομνήσω αὐτῷ διὰ τῆς «Φωνῆς» τῆς Ἡπείρου τὰ ἐξῆς:

α'.) Ὅτι εἰς αὐτὸν τὸν Σύλλογον Κωνσταντινουπόλεως καθυπέβηλον τὰ Ἡπειρωτικά μου, ἐνθα καὶ περὶ τοῦ φρουρίου, ἀγίου Δονάτου, ἐγένετο λόγος.

β'.) Ὅτι εἰς τὸ ἄλλοτε ἐν Ἀθήναις ἐκδιδόμενον περιοδικὸν «Παρνασσός» πολλὸς ὁ λόγος ἐγένετό μοι περὶ τῆς Φωτικῆς καὶ περὶ ἄλλων ἀρχαίων πόλεων τῆς Ἡπείρου· ὡσαύτως ἐν τῷ

— Βρὲς παιδιὰ γιὰ στρώστέ τον ἐστὶ ξύλο. Εἰσπηδῶσιν ἀμέσως τέσσαρες ὠπλισμένοι Ἀλβανοί, εἴτινες ἀναρπαζοῦσι τὸν Νάσον καὶ δέρουσιν αὐτὸν μέχρι τοσούτου βαθμοῦ, ὥστε κατέστη ὁ δυστυχὴς ἀναισθητός· οὕτω δὲ ἐγκαταλείπουσιν αὐτόν.

Τὴν ἐπαύριον διατάσσει ὁ Ἀλῆς νὰ παρουσιάσωσιν τὸν Νάσον πάλιν, ἀλλ' ἤδη ὁ Νάσος ἀδυνατῶν νὰ ὀρθοστατῇ φέρεται ὑπὸ τῶν τεσσάρων ἐκείνων.

— Αἱ μπίρο μ' ἐσυλλογίσθηκες ἀπόψε τὸ τί σοῦλεγα ἐχθές;

— Πασά μου καὶ χθὲς σοῦ εἶπα καὶ σήμερα τὸ ἴδιο σοῦ λέω ὅς σπᾶσεν τὸ κεφάλι μου καὶ ὅς μοῦ κόψουν τὴν ζωὴ ἐγὼ τὴν πίστιν μου δὲν τὴν εἶδω εἰς ἐσένα· νὰ, πάρε τὸ κεφάλι μου· αὐτὸ μπορεῖς νὰ μοῦ κάμῃς, ἄλλο τίποτε. — Ἐμπρὸς παιδιὰ διπλὸ ξύλο ἀπὸ τὸ χθεσινὸν δώστέ του. Τὸν δυστυχὴ Νάσον χαμαὶ κείμενον αἶρουσιν οἱ τέσσαρες ὄπλοφόροι καὶ κατὰ γράμμα ἐκτελοῦντες τὴν διαταγὴν τοῦ αὐθέντου τῶν διπλασιάζουσι τὸν χρόνον μόνον καθ' ὃν τὸν δέρουσι, διότι ἐντασιν μείζονα δὲν ἠδύναντο νὰ προσθέσωσιν εἰς τοὺς ραβδισμούς· ὁ Νάσος ἤδη κατελήθη ὑπὸ αἱμοπτυσίας φρεσῆς καὶ πυρετοῦ, ἐσφάδαζε δὲ ἀσπαιρων ὡς νεωστὶ σφαγὴν ἀρνίον.

Ἡ μεγίστη αὕτη ἐγκαρτέρησις τοῦ Νάσου προξένησε μεγίστην ἐντύπωσιν εἰς τὸν Ἀλῆν, ὅστις ἐσκέφθη ὅτι ἀφοῦ ὁ ἀνθρώπος εἶνε τόσο πιστός εἰς τὴν θρησκείαν καὶ ὡς ὑπηρέτης θὰ εἶνε πιστότατος· μεταβαλὼν δὲ γνώμην προσεκάλεσε ἀμέσως τέσσαρας ἱατροὺς τοὺς ἐπιφανεστέρους τῆς πόλεως Ἰωαννίνων αὐστηρῶς διατάξας αὐτοὺς ἡ τὸν Νάσον νὰ θεραπεύσωσιν ἢ αὐτοὶ θ' ἀποκεφαλίσθωσι· καὶ τοῦτο μία ἐνδειξίς τοῦ χαρκτηῆρος τοῦ ἀλιτηρίου Ἀλῆ τοῦ ἀλλοπροσάλλου, τοῦ μεταβάλλοντος σκέψεις καὶ ιδέας κατὰ πᾶσαν χρόνον στιγμὴν.

Ὁ Νάσος ἐτέθη ἀμέσως ὑπὸ ταχεῖαν καὶ σύντονον θεραπείαν τῶν τεσσάρων ἱατρῶν, εἴτινες οὐδὲν μέσον κατέλιπον, ὅπως ἐπιτύχωσι τὴν ἀνάρρωσιν τοῦ σχεδὸν ἡμιθανοῦς. Μόλις ὁμοῦ μετὰ 20 ἡμέρας ἐφάνησαν σημεῖα βελτιώσεως τῆς καταστάσεώς του καὶ μετὰ ἓνα μῶλις μῆνα εἰσῆλθεν εἰς τῆς ἀναρρώσεως τὸ στάδιον. Τέλος μετὰ 40 ἡμέρας ἡδυνήθη νὰ ἐγερθῇ τῆς κλίνης του· ἔχων δὲ γαλήνην ψυχικὴν διὰ τὴν σταθεράν του πίστιν ἔχαιρεν ἐνδομύχως μαθὼν τὸ αἶτιον τῆς τοιαύτης τροπῆς τῆς γνώμης τοῦ αὐθέντου, διότι κατώρθωσε νὰ ἐξέλθῃ νικητῆς μετὰ πολλοὺς καὶ δεινούς ἀγῶνας.

Μετὰ τὴν τελείαν ἀνάρρωσιν τοῦ Νάσου, ὁ Ἀλῆς προσκαλεῖ διὰ τελευταίαν φορὰν τοὺς Κουτσιῶτας εὖς ἐκράτει εἰς Ἰωάννινα· προσκαλεῖ δὲ καὶ τὸν Νάσον· λέγει δὲ πρὸς τοὺς Κου-

ἡμερολογίῳ τοῦ κ. Εἰρηναίου Ἀσωπίου, τοῦ γλαφυροῦ συγγραφέως.

γ'). Πρὸ τίνος χρόνου ἐν ἐκτάσει ἐν τῇ «Φωνῇ» τῆς Ἡπείρου τοῦ ἀγίου Δονάτου, ἐπισκόπου Εὐροίας, Φωτικῆς κλ. κλ.

Ὡστε κατ' οὐδένα λόγον ὁ κ. Παναγιωτίδης ὤφριεν ἀγνοεῖν τὰ τῶν πρότερον περὶ αὐτῆς γραφάντων. Ἡ ἀκριβὴς ἐπιστημονικὴ ἐρευνα ἀπαιτεῖ τοῦτο. Ἡ δ' ἐπιστήμη, τὸ ἄκρον ἄκρον τοῦ λόγου, τῆς ὑφίστης βαθμίδος τῆς ἐξάρσεως τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, ὑποχρεοῖ εἰς τοῦτο τοὺς μύστας αὐτῆς.

Καὶ ταῦτα μὲν πρὸς γὰρ τὸ παρὸν περὶ τοῦ· ἐν δ' αὐτῷ τῷ Συλλογῷ Κωνσταντινουπόλεως ἔσται μοι προσεχῶς ἐκτενὴς ὁ λόγος περὶ παραμελήσεως ἀναρμοστοῦ προηγουμένων ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς χώραις ὑπ' αὐτῶν τῶν Ἑλλήνων ἐπιστημόνων, ὡς μὴ ὤφριε!

Ἀθαν. Πετρίδης, Ἡπειρώτης
Σχολάρχης ἐν Πειραιεῖ.

Νέον Ἡπειρωτικὸν βιβλίον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Δημ. Ἀράνης καὶ Ἰω. Γιαννακοῦτσος» ἤνοιξεν ἐν ὁδῷ Ἀριστείδου Ἀριθ 2 παρὰ τοὺς Ἀγίους Θεοδώρους Συνιστῶμεν αὐτὸ εἰς τοὺς πατριώτας καὶ φίλους ὑπὸ ἐποφὴν στερεότητος, κομψότητος καὶ εὐθηνίας.

τσιώτας· τὸν ξέρετε αὐτόν; — Πῶς δὲν τὸν ξέρομεν εἶνε παιδί τοῦ Σπύρου Θανάση συγχωριανοῦ μας. — Ποῦ ἔλειπε τότες μέρες;

— Πασά μας δὲν ξέρομεν καλὰ, μαθῆκαν ὁμῶς πῶς ἦταν ἄρρωστος. — Καὶ διατί ἦτο ἄρρωστος; — Μὰ . . . δὲν θέλησε νὰ δεχτῇ τὴν καλὴν μας θρησκείαν. — Πῶς εἶπατε τὴν καλὴν θρησκείαν μας; Γκρεμισθῆτε ἀπ' ἐδῶ μουντάρδες, παληάνθρωποι· ὁ ἄπιστος ἀνθρώπος εἶνε γουρσουζής· φτοῦ νὰ πᾶ νὰ χαθῇτε ἀπ' ἐδῶ . . .

Καὶ ἀλλαχοῦ εἶπομεν ὅτι ὁ Ἀλῆς οὐδέποτε κατέτρεχε τοὺς χριστιανούς ὡς φανατικὸς Τούρκος· αὐτὸς δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ἐστερεῖτο πάσης θρησκείας, πολλάκις μάλιστα πολλὰ δειγμάτια ὑποστηρίξεως εἶχε δεῖξῃ εἰς τοὺς χριστιανούς χάριν ὁμοῦς τοῦ συμφέροντός του· οὕτω διηγούνται ὅτι ὅτε οἱ καττοικοὶ Χοστεῖδας καὶ Σέπερης τοῦ τμήματος Ζαγορίας ἠθέλησαν νὰ ἐκδιώξωσιν ὀλίγας τινὰς τουρκικὰς οἰκογενεῖας αὐτοὶ ἀποκατασταθεῖσας ὁ Ἀλῆς προθύμως ἐβοήθησεν αὐτοὺς, διότι πολλάκις εἶχεν εὖρη παρ' αὐτοῖς καταφύγιον καταδιωκόμενος ὑπὸ τοῦ Κούρτ πασᾶ.

Οὕτω λοιπὸν οἱ Κουτσιῶται περίφρονθῆντες καὶ ἐμπαιχθέντες ὑπὸ τοῦ Ἀλῆ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν, ὁπόθεν οἱ ὀλίγοι ἐναπομείναντες χριστιανοὶ ἐφυγον καὶ διεσπάρησαν εἰς τὰ χωρία τῆς Χειμάρρας ὅπου καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Νάσου καὶ ἡ μικρὰ ἀδελφὴ του Σῶνε.

Ὁ δὲ Νάσος διετέλεσε πιστὸς ἀκόλουθος τοῦ Ἀλῆ μέχρι τῆς καταστροφῆς αὐτοῦ ὁπότε καὶ αὐτὸς ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τοῦ Ἀλῆ ἀπολαύων εἰς τὸ ἐξῆς πάσης ἐμπιστοσύνης ἐκ μέρους τοῦ Ἀλῆ, ὅστις διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἀπεμάκρυνεν αὐτόν ἀφ' ἑαυτοῦ, ζητήσαντα πολλάκις νὰ φύγῃ μέχρι, τελευταίας στιγμῆς.

Διογένης Χαρίτων.

Τελεσιφ. Φιλολογ.

1. Ἡ Ζαγοριά, Φαβονία κατ' Ἀραβαντινόν, εἶνε τμήμα τῆς Ἡπείρου κείμενον μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ἀῶου καὶ Δρίνου ἐντὸς φάραγος ὀρέων ἔχουσα πρὸς Ἀ. τὴν ὁροσειρὰν Νεμέρτζικας, καίτοι ἀκριβῶς ΒΔ τῇ Παγωνιανῇ μεταξὺ Ἀργυροκάστρου καὶ Πρεμετῆς· συγκρατεῖται δὲ τὸ τμήμα αὐτὸ ἐκ 10 κοινοτήτων πασῶν χριστιανικῶν, ἀλβανικῶν· ἐντεῦθεν δὲ μέχρις Ἰωαννίνων διὰ τῆς Παγωνικῆς πορευόμενός τις πανταχοῦ χριστιανικῆς κοινότητος εὐρίσκει οὐδεμίαν δὲ ὀθωμανικὴν· ἐν τῶν χωρίων αὐτῆς εἶνε καὶ ἡ Νίβανη ὅπου διατηρεῖται ἑλληνικὸν σχολεῖον ἰδρυθὲν ἀπὸ 1881 διὰ κληροδοτήματος Ἀθαν. Ζάππα ὁρίσαντος 1,200 χρυσᾶ φρ. ἐτησίως ὑπὸ τὴν Νίβανην ἀκριβῶς παρὰ τὸ ποτάμιον τὸ ἐκβάλλον εἰς τὸν Ἀῶον καίτοι ἡ μονὴ Ταξιάρχων ἧς ὁ ἡγούμενος εἶχε κούφη ἄλλοτε τὸν θηριώδη Ἀλῆν καταδιωκόμενον ὑπὸ τοῦ Κούρτ πασᾶ. ἐντὸς μεγάλου κάδου· ἔκτοτε δ' Ἀλῆς ἐτίμα τὴν μνην ταύτην προσενεγκῶν καὶ χρηματικὸν ποσὸν πρὸς ἐποικοδόμησιν καὶ ἐπισκευήν.